

กรุงเทพธุรกิจ

Green Dialogues

● ผศ.ดร.ปวิญ อุบိုင်

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

'มรดกของประเทศ' ไฟต์เทคโนโลยีชีวภาพ(2)

ต่อเนื่องจากบทความครั้งก่อนได้เล่าถึงเทคโนโลยีชีวภาพไว้แล้วนั้น ในบทความนี้จะเล่าถึงความคืบหน้าการเคลื่อนตัวของเทคโนโลยีนี้

เมื่อไม่นานมานี้ผมได้เข้าร่วมบรรยายในงานประชุมสัมมนาวิชาการในหัวข้อ "ชีววิทยาสังเคราะห์เพื่อการพัฒนาทางเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืน (Synthetic Biology for Sustainable Development of Agriculture and Food)" ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้มีโอกาสพูดคุยกับแกนนำและผู้เชี่ยวชาญทางด้านชีววิทยาสังเคราะห์ของประเทศหลายคน อาทิเช่น คุณกิตติพงศ์ ลิ้มสุวรรณโรจน์ บ. ปีจีไอ

รศ.ดร.วรรณวิภาวงศ์แสงนาค มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ศ.ดร.อลิสว่างในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศ. แมททีออส คอฟฟาส (Mattheos Koffas) สถาบันโพลิเทคนิคเรเนซเซลลา (Rensselaer Polytechnic Institute) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ที่น่าตื่นตาตื่นใจที่สุดก็คือในเวลานี้ ทีมนักวิจัยไทยได้เริ่มสร้างและใช้แผนที่เมทาไบโลิซึมของสิ่งมีชีวิตมาเพื่อพัฒนาการผลิตสารออกฤทธิ์ในทางเทคโนโลยีชีวภาพแล้ว ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ "ถังเช่า"

ผมไม่ใช่บักแพนของถังเช่า แต่ถ้ามองย้อนกลับมาที่ภาพรวมของประเทศถือเป็นเรื่องดีเริ่มมีการขับเคลื่อนในเรื่องนี้กันอย่างจริงจังบ้างแล้ว สำหรับประเทศที่ขึ้นทำเนียบประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ซึ่งถ้ามองในมุมเทคโนโลยีชีวภาพก็คือ เอนไซม์ สารพัดชนิดที่สามารถหยิบยกเอามาประยุกต์ใช้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพนี้จึงเป็นเหมือนการมองลงไปในพื้นที่สมบัติอันล้ำค่าว่าเรามีทรัพยากรอะไรบ้างที่สามารถเอามาใช้ต่อยอดเป็นธุรกิจได้ และนี่อาจจะเป็นจุดทรัพย์จากผืนแผ่นดิน (และน้ำ) ที่มีคุณค่ามหาศาลไม่ต่างไปจากถ่านหินหรือสินแร่ในแง่ธุรกิจ หากว่าจะนำมาใช้อย่างไรที่จริง มีกรณีศึกษาว่าในเวลานี้ ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการสำรวจความหลากหลายในปัจจุบันมักจะมุ่งเน้นไปในส่วนข้อมูลทางฐานวิวัฒนาการและถึงจะมีการทำข้อมูลทางพันธุกรรมบ้างแต่เพียงพอที่จะจำแนกและสืบค้นวงวานทางวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตซึ่งแม้ว่าจะมีประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ แต่อาจจะยังไม่เพียงพอที่จะให้นักเทคโนโลยีชีวภาพเข้าไปขุดเอาทรัพยากรที่ซ่อนเร้นไปต่อยอดประยุกต์ใช้ได้ในระดับอุตสาหกรรมได้อย่างเหมาะสม

แน่นอนว่าข้อมูลด้านฐานวิวัฒนาการและพันธุกรรมเพื่อการจำแนกนั้นยังมีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจและติดตามระบบนิเวศอันซับซ้อนของประเทศ แต่นอกจากข้อมูลเหล่านั้นแล้ว ข้อมูลจีโนม เอนไซม์และสารออกฤทธิ์ที่อาจจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้นั้นก็จำเป็นต้องมีข้อมูลเหล่านี้จะมีคุณูปการมหาศาลในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมใหม่ในยุคแห่งเทคโนโลยีชีวภาพ

ในกลียุคที่อาหารขาดแคลน พลังงานแพงหูฉี่ และโรคระบาดคุกคามมนุษย์ ถ้าเราลองสำรวจดูดีๆ ในหีบสมบัติ "มรดกของประเทศ" อันอุดม ไม่น่า เราอาจเจอไฟต์ที่จะช่วยพลิกวิกฤติให้กลายเป็นโอกาสในการแข่งขันในตลาดแห่งเทคโนโลยีก็เป็นได้